

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Letna lista:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrť leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 53.

Maribor, dne 14. maja 1913.

Letnik V.

Visoka kultura graških svobodomiselncev.

Gradec, 13. majnika.

Pred 25 leti so stopili na graška akademična tla nemški katoliški dijaki. Mala četica si je ustanovila društvo „Karolina“, ki je pa bilo vsled prepričlega števila članov večkrat v nevarnosti, da se razide. Toda trdno katoliško prepričanje, za katero so mladi vitezi mnogo trpeli pred sovraštvom, zaničevanjem in dejanskimi napadi svojih svobodomiselnih tovarišev, je vlivalo ogenj navdušenja in pogum v ta mlada srca.

Na binkošne praznike je „Karolina“ slovesno proslavljala svoj 25letni obstoj. Posestrimska društva iz avstrijskih, nemških in švicarskih visokih šol so pohitela po svojih zastopnikih z zastavami čestitati katoliškim tovarišem v svobodomiselnem, nestrpnem Gradu. A kako bi popisal razburjenje „freisina“? V noči od sobote na nedeljo so dali „korajžni“ svobodomiselci skrivoma nabiti plakate s škandalozno vsebino:

„Halt! Halt! Halt! Nur 3 Tage! Alles lacht, alles freut sich! So etwas hat man noch nicht gesehen: Das Carolinenstiftungsfest oder die Viehhassentierung am Bummel mit Volksbelustigungen aller Art. In der Nähe des Festplatzes findet eine große Ausstellung neuer und abgelegter Kleider statt, die an Gleichdenkende fast umsonst abgegeben werden. — Verteilung der Broschüre: „Wie werde ich in einem halben Jahre ein eleganter, junger Mann?“

(Ali se ne zrcali cela nemška kultura iz tega plakata?)

To je bil poziv na mnogoštevilno, večtisočero graško fakinažo na boj proti okoli 150 katoliškim dijakom. Ko pridejo v nedeljo poslednji na „Ring“, — med njimi so tudi duhovniki brez in s čepicami in trakovi —, jih sprejme nahujskana množica s strašnim tevtonskim krikom in žvižgom. Nasproti pripeljejo voli dva velika vozova za prevažanje pohištva. Stene prvga so bile pomazane s karikaturnimi katoliških dijakov. Na drugem odprtem vozu so bili fakini s papirnatiimi čepicami v barvah katoliških akademskih društev. Še voli so nosili take čepice na rogovih in repih. Med neprestanim divjim vpitjem so padale tu in tam tudi batine. Še policija je prestreg-

la marsikateri udarec s svojim hrbtom, tudi z glavo. Katoliški dijaki so se zadržali pasivno in ni prišlo do večjih pretepev. Čakali so pa nanje svobodomiselni divjaki do 4. ure popoldne.

Na binkoštni ponedeljek so imeli udeleženci slavlja napovedano mašo ob 11. uri v cerkvi Sv. srca Jezusovega. Dolga vrsta voz in avtomobilov s plapujočimi zastavami se je peljala po glavnih ulicah. Že ob 10. uri so bile ulice pri cerkvi natlačeno polne občinstva, v veliki večini je prihitela seveda s drga. Vstavljali so vozove in avtomobile, obmetavali slavljence z gnili jajci in črniki, bili po njih s palicami, skakali na vozove in trgali čepice z glav, počenjali sploh vse mogoče in nemogoče predrznosti in škandale. Še gosti iz tujih držav niso bili pod varstvom gostoljubja, temveč so zadobili 3 ali 4 udeleženci iz Nemčije prav občutne udarce in rane. Katoliški dijaki in starešine so držali ves čas vzorno disciplino. Nato se je raznesla govornica, da so se Nemci obrnili brzogovno na svoje zunanje ministrstvo v Berlinu in na poslanika na Dunaju za posredovanje. In res so prijezdili ob koncu maše huzarji in prikorakali ste dve stotnji pehote, ki so sodrgo razgnali in ščitili slavljence na vsej poti.

Vse trezno misleče občinstvo se je zgražalo nad škandaloznim obnašanjem in divjaštvom sodrge, katero so vodili svobodomiselni akademiki. Slišala se je marsikatera pikra beseda. To naj bo kultura toli hvalisanega nemškega naroda. Kaj takega je mogoče edino v „katoliški“ Avstriji. V protestantovski Nemčiji se baje povsod pozdravljajo katoliški in protestantovski dijaki, pri nas pa govori le batina in gnilo jajce. Esperantisti iz cele Evrope so imeli ravno te dni v Gradu svoje zborovanje in so videli in slišali, kako postopajo graški „kulturonosi“ s tujci. Tujski promet ima gotovo krasno reklamo za privabljanje v „gostoljubni“ Gradec?! Ne mestni očetje, — ampak mažaronski komisar spada na graški rotovž.

Tako naš graški dopisnik. Nemški frajzin se pa z divjanjem v nedeljo in ponedeljek še ni zadovoljil. Krono svoji posurovelosti je hotel postaviti, včeraj v torek. Katoliški dijaki so hoteli včeraj s svojimi gosti napraviti izlet v Radegund. To so svobodomiselni dijaki izvedeli in zasedli cesto, ki pelje iz Grada v Radegund. Na meji graškega okoliša, pri gostilni „Zum Bachschneider“, na cesti v Maria-Trost, so

zavzeli pozicije. Spravili so se na drevesa in na neko streho ter oboroženi s kamni, gnojnico, gnili jajcami in drugimi sličnimi znaki nemške kulture. Ko so katoliški dijaki doznali, kakšen sprejem so jim namenili njihovi svobodomiselni kolegi, so izlet odpovedali in so ostali v mestu. Samo tovarnar Engelhofer, ki se je z ženo in enim katoliškim dijakom peljal v avtomobilu tam mimo, je postal žrtev počestnih napadalcev. V trenutku, ko se je peljal mimo omenjene gostilne, je padlo na avtomobil polno kamenja in so bili Engelhofer, njegova žena in dijak vsi umazani od gnojnice in drugega blata. Ker je bil izlet, kakor že rečeno, odpovedan, so se svobodomiselni počestnjaki po nekotikem brezvspešnem čakanju vrnili v mesto, kjer so iz jeze priredili demonstracijo pred dvorcem. Obmetavali so dvor z gnili jajcami in drugimi takimi „čednimi“ pripomočki, kričali pfuj namestniku Claryju in zatulili zloglasno „Rosenkranzlied.“ Še le ko so svoj „program“ dovršili in izlili vso umazanost svojih svobodomiselnih duš, je prišla policija, ki jih je razgnala. Na grofa Claryja so imeli tudi za to poseben srd, ker jim je s tem, da je poklical vojaštvo v ponedeljek, preprečil, da niso mogli izvršiti svojega tolovajskega, krvavega posia tako, kot bi bili radi.

Što demonstracijo je bilo škandalov konec. Pod raznimi varnostnimi pripravami so še po noči katoliški dijaki in njihovi gostje razšli in deloma odpeljali.

Albanski problem.

Po krčevitih naporih, s katerimi smo se trudili, da iztržemo Albanijo „pohlepni“ rokam Črnogorcev in Srbov, bi človek utegnil meniti, da se je dežela, ki mora postati sporno jabolko za nas in Italijo, gospodarski že razvila, ali pa da se razvije v bližnji bodočnosti. Temu pa ni tako. Dežela je le redko naseljena in zlasti pokrajine, ki so bliže Avstriji, ne morejo vsled goratosti preživljati večje množine ljudstva. Razen tega pa je pičlo prebivalstvo zelo skromno in brez potreb, tako da je bila uvozna trgovina do danes brez pomena.

Uvažali so se poslednja leta: sladkor, kava, spirituozne, riž, petrolej, v drugi vrsti pa tkanine, konfekcijski predmeti in nekaj papirja in železja, torej predmeti, ki jih treba še nekoloniziranim prek-

„Dolgo pot še imaš“, mu je odgovorila.

Ognila se ga je na drugo stran ceste in ga nezaupno pogledala. Mislila je na potujočega vagabunda.

„Zakaj misliš, dekle, da sem vagabund? Glej, vidim ti v srce in vem, kaj misliš. Zakaj me imaš za postopača? Srečo sem šel iskat v širni svet in glej, nisem je našel. Dolgo pot še imam, težko pot . . . „Srečno!“ mi daj na to daljno pot, da bom lažje dosegel cilj svojega hrepenenja.“

„Srečno!“ je rekla tiho in nezaupno ter odhitela na polje.

On pa je vstal,

In glej, v nogah je čutil namesto utrujenosti mlado moč, čilo kakor sveže jutro in polno gotovosti. Tako močnega se čuti romar, ki po dolgem potovanju doseže svoj smoter, ko poklekne pred Milostipolno na kolena in se ji zahvali za vse, kar mu je storila. Na kolenih hodi okoli altarja in poljublja cerkveni tlak in ko vstane, čuti se močnega in neutrujenega.

Otresel si je prah raz svojega oblačila in se odpravil na pot skozi zeleno dolino.

In vedno ga je spremljala pesmica, ki jo je pevala deklica o pomladi . . .

Doma je bil v tisti hiši, kjer ga je ljubila mati z vso materinsko ljubeznijo, kjer ga je ljubil oče, poln skrbi za otrokovo srečo, in kjer je izgubil — oba.

Tako žalostno in zapuščeno se mu je zdelo tu povsodi.

Rudeče pelagonije in nagelni, nekdanje materino veselje, so viseli posušeni raz oken in visoki oleandri, ki so se nekdanj razcvitali pred hišo, so kakor v žalosti pričakovali novih dni, nove pomladi. Zunaj je žilo bujno življenje, v hiši pa kakor zima.

Ne, to ni tista mlada in zlata sreča, ki jo je iskal . . .

PODLISTEK.

Pomladna zgodba.

Spisal Jožef Rudolf, sedmošolec; † 5. III. 1913.

Tiste tihe noči je bilo. Nobene zvezdice ni bilo videti na temnem nebu, kakor da bi se skrile za oblake iz strahu pred čudno tihoto, ki je ležala na pomladni zemlji.

Čutil je to popotnik globoko v svojo dušo in postalo mu je tesno in neprenesljivo.

Dolgo pot je še imel pred seboj, dolgo, kakor bi vodila v brezkončnost; in glej, noč tako temna, z žalostjo prepojena in zelena pomlad krog njega, kakor da bi bilo pokopališče.

Vse tako se mu je zdelo in postal je neizrečeno utrujen. Pogum, prej velik in močan, mu je upadel bolj in bolj.

Ko bi videl vsaj eno zvezdico zatrepetati na nebu v tej temni noči, ali ko bi se vsaj pokazali na vzhodu prvi svetli prameni zlate zore! Kako pomlajen, z novo močjo in pogumom bi stopal dalje!

In ta strma, težka pot bi se mu ne zdela več tako dolga.

Na obeh straneh ceste ga je strašilo nizko grmovje, kakor grozeče pošasti so gledali nanj posamezni grmi in v njihovih očeh je bral škodoželjnost in zasmehovanje.

Slednjič je onemogel. Koraki, poprej tako gotovi, so se ustavili, utrujeni od dolge hoje.

Sedel je ob cesti na mehko travo, položil glavo ob deblo divjega kostanja in zatisnil oči.

Nad njim pa so cvetele veje kostanjeve.

Mislil je dolgo, dolgo, celo noč do jutra.

Čez solnčne gaje ga vodijo bele ceste, sladki, opojen vonj razširja pomlad okoli njega, noge so mu

lahke in hitre, kakor peroti, in s srcem, polnim nadej in gotovosti, gre svoji sreči naproti . . .

In glej, temna noč je odgrnila svoje oblake in zvezdice so prijazno gledale z neba na njegov veseleja smehljajoč obraz.

Tudi zarja, lepa in rudeča, kakor še nikoli, je polagoma vstajala izza gore in izlivala na bled in utrujen obraz popotnikov novega poguma.

Dan je že bil, ko se je prebudil. Začudil se je, ko je videl na nebu prijazno solnce in nad seboj pa cveteti veje kostanjeve.

Na vrhu majhne gore je bil, pred njim v dolini pa je ležala pomlad v vsem svojem krasu. In zamislil se je v lepo bajko, bajko v paradizu . . .

Glej, tako lepa bi morala biti moja sreča, tako zelena in cvetoča in zlata in tako mlada, kakor pomlad.

Te bele hišice in vasi, kakor cvetke so posejane po zelenem travniku, kakor vesele misli so v brezskrbni duši! Črez vse pa lije solnce svojo zlato srečo.

Taka bi naj bila moja sreča, da, taka bo moja sreča!

In sree mu je znova zahrepenelo po novem potovanju do one velike sreče.

Glej, tisti čas pa je prišla mimo deklica, mlada kakor pomladno jutro. Na polje je šla in je pela pesem o pomladi. Njen glas se je tako lepo ujemal z vsem, kar jo je obdajalo.

Sedel je ob cesti in gledal deklico. V sreču pa mu je postalo prijetno.

Zagledala ga je, ko je strmel v njo in je utihnila. Videla je njegovo zaprašeno obleko in popotno palico in mislila si je o postopaču, o lenem vagabundu.

„Ali še imam daleč do svojega domačega kraja, tja do prve vasi; povej mi, deklica, ali bom že kmalu tam?“

morskimi naselbinam. Dežela sama pa ima, izvzemši nekaj malih mlinov na vodo in veter, le en parni mlin, na jugu nekoliko izdelovalnic olja in malo milaren naskromnejše vrste, ki varijo koštrunje salo. Drugih industrijskih podjetij v Albaniji ni. Tudi ceste niso zgrajene. Zlasti v severnem predelu se vijejo le ozke steze k morju in ta nedostatek prometnih sredstev je kriv, da pri dobri letini žito na polju gnije, dočim v slabih letih gospodari glad. Velik del Albanije pa je še itak neobdelana ledina.

Izvažajo se iz Albanije izključno le domači izdelki, največ poljski plodovi, jajca, olje, kože in nekaj ovčje volne. O prometu obeh glavnih tržišč so znani podatki iz leta 1911. Takrat je bilo izvoza v Skader vsega skupaj 7.400.000 K, v letu 1910 pa 4.9 milijonov kron. Naša monarhija je bila udeležena s 3.100.000 K, čemur pa je pripomniti, da se je od italijansko-turške vojne trgovina z Italijo tako poslabšala, da ladije italijanskih družb navadno nitje pristajajo k albanskemu obrežju. Vendar pa je Avstrija s tem le malo pridobila, kajti, če tudi znaša avstrijski odstotek preskrbljevanja skaderskega 45, je to vendar zelo zmeren vspeh. Istotako pa je še z Dračem, pri katerega zalaganju smo bili leta 1911 udeleženi s 45%. Res pa je, da je bilo že v samdzaški okraj za 4.400.000 K uvoza, od katerih sta odpadla na našo državo 2.000.000 K. Preko Valone je šlo ono leto za 2.900.000 K blaga, avstrijskega 25 do 33 odstotkov. Tak je tudi naš delež na prometu preko Prevese. Opozoriti pa treba pri tem, da je promet z Albanijo po kopnem, če ne že kvantitativno, pa vsaj odstotno večji in da je blago, ki se dobavlja pod turško zastavo preko Soluna v Albanijo, znatnim delom avstrijsko.

Edino vprašanje je sedaj — ta odstavek je dobesedno posnet po nemški „Tagespost“ — „je-li ta od divjih plemen naseljena in od nacionalnih in konfesionalnih preprirov raztrgana dežela, če je ta neverjetno lena, brezbrizna in neomikana ljudska masa še sploh zmožna, da se povzdigne?! Do sedaj so ti momenti ovirali napredek gozdarstva ravno tako, kakor modernizacijo poljedelstva; treba pa je tu resnici na ljubo priznati, da so se turški mogočniki vrlo malo brigali za te razmere. Vsekakor je pomen Albanije za nas sedaj in še eno desetletje le vojaški, a prav nič gospodarski.“

Gospodarski torej ne pridobimo ničesar, če dobimo kak kos Albanije. Da, se plačevati bo treba milijone in milijone, predno postane iz Albanca kak človek in iz njegove dežele kaj vredna pokrajina. In dežela, radi katere je bilo že toliko ropota in rožljanja s sabljo, bi imela za nas torej le vojaški pomen, ker gospodarski bi se v danih naravnih razmerah mogla dvigniti le toliko, da bi domačini živeli nekoliko dostojnejše, dočim si država ne bi mogla nikoli v njej ustvariti vira zanesljivih dohodkov.

Konstantinova slavnost.

V kn.-šk. dijaškem semenišču se priredi v nedeljo, dne 18. t. m., ob peti uri zvečer. Konstantinova slavnost z raznovrstnim sporedom, ki ga objavimo v prihodnji številki. Vprizori se tudi gledališna igra v petih dejanjih: „Mlini pod zemljo, ali: Zadnje ure poganstva v Rimu.“ Zgodovinsko jedro te igre je sledeče:

Zmagovito se je širilo kraljestvo božje, ki ga je na zemljo prišel oznanjat Izveličar. Siloviti cesarji rimski in njih oblastniki so vstajali proti njemu, da bi ga zadušili v krvi vernikov, a zgodilo se je nasprotno; izkravela je moč poganstva. Po 300-letnem boju je dobila Cerkev po Konstantinovem milanskem ediktu leta 313 prostost v državi, in že 100 let pozneje so v Rimu podirali zadnje hramove poganških malikov. Igra „Mlini pod zemljo“ postavlja

In spomnil se je ljubke melodije, ki ga je zdaj spremljala na poti proti domu. Kakor vila se mu je zdela, ki se je zakasnila in vračala zjutraj na goro, pevajoč pesem o pomladi in sreči . . .

Odpravil se je zopet na potovanje, na pot po svojo srečo.

Na goro je došel, kjer je počival nekdanj. Kostanj je še vedno cvetel, solnce je sijalo še v svetlejših žarkih. In hrepenenje v njegovem srcu je postajalo vedno večje, po tisti sreči, ki jo je sanjal tedaj pod kostanjem in ki jo je videl od to v lepo pomlad. In če bi jo čakal do konca dni, prišla bo, rajska sreča njegovega hrepenenja, prišel bo velik dan, ko bodo zvonovi slavnostno zapeli in oznanjali njegovo srečo črez solnčno ravan. In tista pomladna melodija bo kakor mogočna himna v velikem slavju!

In res!

Prišla je in ko ga je zagledala, se je spomnila na lenega vagabunda s prašno obleko.

Toda zgodilo se je, da je tudi ona začutila isto veliko srečo, ki je plavala črez pomlad, tudi ona jo je videla vso mlado in zlato in tudi v njenem srcu se je vzbudilo nekaj kakor hrepenenje.

„Ivanka, glej, moja hiša jetako prazna in zapuščena in moja duša je tako polna hrepenenja!“

Ona pa mu je pogledala v oči in videla v njih brezmejno srečo.

In šla je za njo . . .

Na oknih zopet cveto pelagonije in nagelni in v hiši vlada pomlad, polna mladostne sreče.

pred nas sliko iz teh zadnjih časov. Ko je namreč Teodozij po zmagi nad vsiljencem Maksimom obhajal dne 13. julija 388 slavnosten vhod v Rim, so skušali poganski svečeniki ljudstvo vzdigniti, naj terja, da se postavi na trgu altar boginje Zmage in se tako zopet oživi misel poganstva. Toda Teodozij je ostal neizpros in dal je celo podreti zadnje hramove poganških malikov. Pri tem so se razkrile silne grozovitosti; pokazalo se je, da so pogani pri svojih obredih bogovom darovali človeške žrtve, našli so cel kup človeških kosti, med njimi otroške glave s pozlačenimi ustnami. Prišle so na dan v istem času še druge hudobije. Nekateri lakomniki so imeli pod zemljo velikanske prostore za ročne mline, kjer so mleli moko za kruh. Mline so vrteli sužnji, za kazen tudi prosti Rimljani. Delo je bilo mučno, a po nečloveški krutosti poostreno do skrajne neznanosti. Ker so vsled tega delavci hitro umirali, si je pomagal lastnik takih mlinov z razbojniško modrostjo: dal je napraviti nad podzemeljskim prostorom pivnico in v njej prožna tla; tuju, ki je nesluteč stopil v pivnico, so se hipoma udrla tla, padel je pod zemljo in ostal je zaprt suženj, dokler ga ni smrt rešila temne ječe. Neki hraber Teodozijevoj vojak, ki je tako zašel v podzemeljske mline, pa je našel izhod in Teodozij je dal nato odpraviti roparske jame. To je resnični temelj igre: „Mlini pod zemljo, ali: Zadnje ure poganstva v Rimu.“

Balkanske zadeve.

Pred mirom. Črnogorsko čete odhajajo iz Skadera. — Mednarodni detachment zasede d. nes 14 t. m. Saader. Med zavezniki se bodo sporna v, rašanja rešila mirnica potom.

Po resignaciji.

Novo črnogorsko ministrstvo je sestavljeno: predsedstvo in vojska: general Vukotič; notranje zadeve: Gojnič; justice: Bakič; zunanje zadeve: Plamenac; nauk: Mijuškovič; finance in javna dela: Perovič.

Kralj je člane na četrtek, dne 8. t. m. sklicane skupščine povabil k sebi v konak. Razložil jim je celo balkansko krizo in skiciral razvoj vojske. Podal je zgodovinski pregled obmejnih konfliktov na črnogorski meji, ki so bili povod vojski. Vspeh je ta, da so Srbi danes osvobojeni turškega jarma. Padla je pa tudi zadnja trdnjava turštva, Skader. Velesile so pa ugovarjale, da bi Skader ostal črnogorski, Rusija je Črnigori svetovala odjenljivost. Črnagora se izpočetka temu ni mogla podvreči. Toda, ko je Evropa ukrenila nasilne odredbe in se je zažugalo tudi Srbiji, ako bi Črnigori na pomoč prišla, je bilo nujno potrebno, da se slednja v interesu svojega obstoja uda, s čimer je storila veliko delo za celo srbstvo, in Rusija, Srbija in Grčija so nam nujno to svetovale. Čast črnogorskega orožja je rešena, dežela se je povečala in gre nasproti boljši bodočnosti. Poslanei so kraljeve besede spremljali z aklamacijami. Skupščina se je nato s kraljevskim ukazom odgodila.

Več sto vdov, kojih možje so v vojski padli, je prišlo večeraj z otroci v žalnih oblekah pred konak. Kralj je bil zelo ganjen in je pustil med žene razdeliti denarja.

Novi črnogorski ministrski predsednik Janko Vukotič velja kot mož z železno pestjo, kar je že opetovano dokazal tudi na Cetinju. Vedno je bil kraljev zaupnik in mu je bil z vso zvestobo udan. Med aneksijsko krizo je bil Vukotič kot kraljev posebni zaupnik v Belgradu. Od onega časa živahno zagovarja prijateljstvo s Srbijo. Od onega časa pa ima tudi hučo mržnjo proti Avstro-Ogrski. Ko se je peljal za časa aneksijske krize v Belgrad, so ga v Zagrebu zadržali in mu dovolili še le čez par ur, da se je peljal naprej. Vsled te afere in vsled krize same je poslal vse ređe in vsa odlikovanja, ki jih je bil dobil tekom let od sosedne monarhije, nazaj.

Zunanji minister Plamenac je še mlad in zelo izobražen. Bil je več let konzul v Skadru in predno je izbruhnila vojna, poslanik v Carigradu. On je še tudi bil, ki je napovedal Turčiji vojno.

Ostali ministri so: notranji minister Gojnič, justični minister Bakič, finančni minister Popovič in naučni minister Mijuškovič.

Kompensacije za Črnogoro.

Vsi ruski listi se obširno bavijo s popustljivostjo Črnogore v skadrskem vprašanju ter povdarjajo potrebo, da sedaj velesile dovolijo kompensacije Črnigori. „Novoje Vremja“ piše, da je Črnagora storila veliko uslugo ne samo za splošni mir, marveč zlasti Francoski in Angleški, katerima je zlasti mnogo na tem, da se ohrani ravnovesje v Sredozemskem morju. Kompensacije Črnigori sedaj ne zahtevajo nobenih žrtv več.

K padcu Skadra.

Turki so vkorakali v Skader dne 24. aprila l. 1478 in odkorakali iz njega po vspešnem črnogorskem obstreljevanju dne 24. aprila 1913.

Požar v Skadru.

Dne 7. t. m. je izbruhnil v skadrskem bazarju iz do sedaj še neznanih vzrokov velikanski požar, ki je uničil velike zaloge blaga, kakor preprog, svile, zlatnine in srebrnine. Iz lesa zgrajeni bazar bi bil požar popolnoma uničil, če bi se ne bilo črnogorskim vojakom posrečilo, ga omejiti. Uradno se zatrjuje, da

je pri požaru pogorelo 174 malih turških trgovin. — Črnogorski vojaki so rešili mnogo blaga in dragocenosti. Aretovanih je bilo več oseb, ki so osumljene, da so zanetile požar.

Reunija veleposlanikov.

Reuterjev urad poroča o četrtkovi seji poslaniške reunije sledeče podrobnosti:

Reunija ni sklenila nobenega važnega sklepa. Italija in Avstrija sta pač predložili načrt o albanskem štatutu in notranji organizaciji državnih oblasti, a reunija o načrtu še ni razpravljala, ampak je sklenila, naj poslaniki ta načrt odpošljejo svojim vladam. Da bodo imele vlade dovolj časa, da preštudirajo ta načrt, se veleposlaniška reunija sedaj dalje časa ne sestane.

Reunija je razpravljala tudi o odstopu Skadra in okupaciji mesta od strani mednarodnih mornariških oddelkov. O vprašanju albanskih mej se ni razpravljalo.

Odgovor balkanskih zaveznikov na preliminarne pogoje velesil še ni prišel.

Prihodnja seja veleposlaniške reunije bo dne 20. t. m.

Preliminarni mir.

London, dne 13. maja. Reuterjev biro javlja, da je danes zjutraj prejel bolgarski poslanik v Londonu navodilo, da podpiše preliminarni mir. Grški in srbski delegati še do popoldneva niso dobili navodil, kar pa ne pomenja, da bi vladala med zavezniki nasprotstva. Večina mirovnihih delegatov se že nahaja v Londonu. V bližnjih dneh se pričakuje formalna seja zastopnikov vseh vojskujočih se balkanskih držav, v kateri bo podpisan mir. Čoprav bo še imela listina, na kateri bo podpisan mir, le oficijelni značaj preliminarnega miru, pomeni to dejanski konec vojske. Označbo preliminarnega miru dobi le vsled tega, ker se spravlja v stik vprašanje Albanije in Egejskih otokov s sklepi tehnične komisije v Parizu. Vse to se bo sprejelo v pogodbo, ki bo po ratifikaciji od strani velesil nadomestila berlinsko pogodbo. Reunija veleposlanikov bo nadaljevala svoje seje v Londonu za časa posvetovanj pariške komisije ter bo vzela na znanje sklepe komisije in delegatov. Kongresa velesil bržčas ne bo treba, kajti v diplomatskih krogih se smatra v očigled vspeha reunije veleposlanikov v Londonu, da ne bo treba zelo težavnega postopanja formalnega kongresa.

Mednarodne čete korakajo v Skader.

Cetinje, dne 13. maja. Iz uradnega črnogorskega vira se javlja: Jutri ob 2. uri popoldne bodo zasedle mednarodne čete Skader, istočasno ga zapustijo zadnje črnogorske čete, ki ga deloma že zapuščajo.

Porazena armada se vrača domov.

Brindisi, dne 13. maja. Ald beg, šef generalnega štaba porazene turške vardarske armade Džavid paše, je došel s častniki vred v Fizio, da nadaljuje zvečer odpotovanje v Carigrad.

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor prične jutri, dne 15. t. m., zopet z zasedanjem. Konvent seniorjev bo določil delovni program. Upanje na vspešnost tega zasedanja ni veliko.

Galicija.

Dunaj, dne 13. maja. Poljski listi javljajo, da je imenovan za novega cesarskega namestnika za Galicijo bivši finančni minister vitez plem. Korytowski.

Gališki deželni zbor je razpuščen.

Češke zadeve.

„Prager Tagblatt“ poroča iz Dunaja: Kakor se govori, je namestnik grof Thun v svojem posvetovanju z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom omenil tudi vprašanje razpustitve češkega deželne zbor. Če se bo naletelo na velike težkoče, da se dobe nova denarna sredstva, tedaj bo vlada skoro gotovo razpustila deželni zbor. Nove volitve se bodo v tem slučaju vršile še le jeseni.

Nemško-radikalna zveza je imela skupno z radikalnimi nemškimi državnimi poslanci posvetovanje, na katerem je sklenila zahtevati, naj se češki deželni zbor razpusti, takoj nato pa razpišejo nove volitve in naj nemški deželni odborniki odlože svoja mesta za slučaj, če bo češka večina deželne odbora sklenila, na nezakonit način urediti finančni položaj dežele.

Pruski deželni zbor razpuščen.

Berlinski „Reichsanzeiger“ priobčuje kraljevo naredbo, glasom katere se razpušča pruski deželni zbor in odgodi gosposka zbornica.

Raznoterosti.

Zakrament svete birme je prejelo na binkoštno nedeljo, dne 11. maja t. l., v stolni cerkvi v Mariboru 943 otrok, kar je primeroma nenavadno visoko število, ker se je od praznika Vnebohoda Gospodovega do binkoštnega ponedeljka vršilo birmovanje tudi v dekanatu Maribor d. Dr. br. V tem dekanatu je bilo birmancev: Dne 1. maja v Rušah 279, 3. maja pri D. M. v Puščavi 88, 4. maja pri Sv. Lovrencu nad Mariborom 360 in dne 12. maja v Lembahu 189. — Prevzvišenega Nadpastirja je kakor šolska mladi-

na pod vodstvom blagega učiteljstva, tako verno ljudstvo z duhovščino na čelu povsod pristrjeno, spoštljivo in z očitnim veseljem pozdravljalo ter tako pokazalo svojo vdanost in zvestobo do svete katoliške Cerkve. Olepšalo je pota in ceste, kapele in cerkve bogato z zelenjem in s cvetjem ter postavilo v vsem nad 25 veličastnih slavolokov s prav pomenljivimi pozdravnimi in zahvalnimi napisi. Izredno vkusno sestavljeni sprejemni slavoloki so spominjali na letošnji Konstantinski jubilej. Pri Sv. Lovrencu je zvečer dne 3. maja veselje vernikov nad prihodom premilostljivega Nadpastirja razodevalo tudi nad 50 v raznovrstnih skupinah prižganih kresov, ki so žareli z vseh okoliških gričev. Na vseh postajah so se prevzvišenemu knezu poleg duhovščine predstavili gospodje župani in drugi odlični zastopniki prebivalstva, tako v Rušah g. nadučitelj in župan J. Lassbacher, v Puščavi g. postajenačelnik Al. Agrež, pri Sv. Lovrencu g. trški župan Jos. Michelitsch, v Lembahu g. deželni poslanec in odbornik Fr. Robič. Prevzvišeni so vsled bolečin na nogi le s težavo opravili to apostolsko pot, vendar pa so v vseh obiskanih župnijskih cerkvah vneto oznanjevali božjo besedo, in pretresljive pridige o pomenu Vnebohoda Gospodovega (dne 1. maja), o naukih, ki nam jih daje sveti križ (na praznik najdenja svetega križa), o duhovni vojski zoper dušne sovražnike (na god hrabrega vojščaka sv. Florijana) in zlasti o govorjenju in delovanju Sv. Duha med nami (na binkoštni ponedeljek) bodo gotovo vsem poslušalcem ostale v zveličavnem spominu. Ob povratku iz prijaznega Lembaha, dne 12. maja popoldne, so prevzvišeni Nadpastir obiskali kaj nežno ozaljšano cerkev sv. Jožefa v Studencih ter tam ondodnim v obilnem številu zbranim prebivalcem podelili sveti blagoslov. Prihodnjo nedeljo, dne 18. maja, bodo obiskali predmestno cerkev sv. Magdalene, po Telovem pa se bodo podali v Velikonedeljsko dekanijo, kjer bo sveta birma dne 24. maja pri Veliki Nedelji, 25. maja pri Sv. Tomažu, 26. maja v Ormožu, 27. maja pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, 28. maja pa v Središču.

† **Jakob Pukl.** Dne 8. majnika t. l. je umrl v Marija-Enzersdorfu pri Dunaju, c. kr. nadporočnik v ev., c. kr. sodnijski tolmač, ud raznih slovenskih društev na Dunaju, veleposestnik Jakob Pukl v 64. letu svoje starosti. Narodil se je v prijaznih Žečah pri Konjicah leta 1849 kot sin priprostega, a narodno-zavednega in pobožnega kmetiča. Po končani domači ljudski šoli ga je dal oče na celjsko gimnazijo, katero je dovršil z dobrim uspehom leta 1871. Posvetil se je nato pravoslovju na Dunaju in je napravil par strogih izpitov, nakar je stopil v odvetniško pisarno dr. Fuchsa, da bi si prislužil za nadaljevanje študij potrebnega denarja. Ker je pa bil poklican k vojakom, je opustil nadaljevanje študij in ostal pri vojaki. Avanziral je do nadporočnika. V Marija-Enzersdorfu je poročil bogato nevesto iz premožne hiše Dub, zapustil vojaško službo in posvetil vse svoje moči časnikarstvu in slovenskemu narodu. Zlasti je obrnil vso svojo skrb in pozornost naši na dalnjem Dunaju učeči se visokošolski mladini, kateri je bil ves čas svojega življenja notri do zadnjega izdiha skrbni oče, po pravici „oče dijakov“ imenovan. Po smrti svoje prve žene se je zopet poročil in živel v prav srečnem zakonu. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 11. t. m., ob 4. uri popoldne, v Marija-Enzersdorfu ob velikanski udeležbi dunajskih Slovencev, zlasti slovenskega visokošolskega dijaštva. Legel je v hladni grob eden naših mož značajev, ki je žrtvoval slovenskemu narodu, zlasti naši visokošolski mladini, mnogo svojih najboljših moči. Slovenski narod, in prvi vrsti dunajski Slovenci, mu bodo ohranili časten spomin. R. I. P.

Iz poštne službe. Višji poštni oficijal Herman Walzl v Mariboru je stopil v začasni pokoj. — Absolvirani srednješoleci Rudolf Supan v Št. Juriju v Slovenskih goricah, Franc Markant v Lehnu, Leopold Loige v Lavamündu in Otmar Loeb v Gradcu so imenovani poštne praktikanctom.

Osebna vest. Znani skladatelj okrajni glavar Viktor Parma v Litiji je imenovan za deželnovladnega svetnika.

Himen. Odvetniški kandidat gospod dr. Fran Šalamun v Št. Lenartu v Slovenskih goricah se je v soboto, dne 10. t. m. poročil z gospodično Jelko Toplakovo iz Obreža pri Središču.

Iz finančnega ministrstva. Finančni minister je imenoval ministerijalnega podtajnika dr. Rudolfa Sajovica za finančnega svetnika in finančnega komisarja dr. Ljudovika Brencze za finančnega tajnika.

Gostovanje slovenskega ljubljanskega gledališča. Člani slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani gostujejo dne 18. in dne 20. t. m. v Mariboru v dvorani Narodnega doma. In sicer: v nedeljo zvečer francosko veseloigro „Sladkosti rodbinskega življenja“ od Maurice Hemeyunija, in v torek, dne 20. majnika velezanimivo dramo „Nepošteni“ od Gerolamo Rovettija. V ponedeljek, dne 19. maja, gostujejo v Ljutomeru, v sredo, dne 21. maja, v Slov. Bistrici, v četrtek, dne 22. maja, v Ptuj, v petek v Št. Juriju in v soboto in nedeljo, dne 24. in dne 25. t. m. pa v Celju v Nar. domu.

Zivijo! List „Die Vedette“ piše, da je bilo med avstrijskim vojaštvom leta 1911 povprečno najmanj boleznih med slovenskimi fanti in da so ti povprečno izgubili najmanj službenih dni. Umrl ni nihče. Kot najbolj zdrav kraj v celi Avstriji se imenuje Kanal

na Goriškem, ker je bilo tu povprečno najmanj slučajev boleznih.

Nova stavba okrajnega glavarstva v Mariboru in okrajni glavar pl. Weiss. Razni oddelki glavarstva, finance in davkarije se selijo v novo poslopje. Po zaslugi gospoda glavarja še sedaj nimamo slovenskih napisov. Gospod glavar, ali Vam tako mrzi slovenščina? Rajši nobenega napisa, kakor tudi slovenskega! Škoda za novo, lepo poslopje, ker manjka pravega vodstva in moža, ki bi razumel, vse v posloplju tudi primerno raznim oddelkom urediti. Kakor slišimo, je z opravo oskrbljen samo eden oddelek, to je oddelek tistih salonov, v katerih se navadno ne dela, ampak počiva. Gospod vodja se pač briga za kurjak na dvorišču bolj, nego za ureditev raznih oddelkov. Vsi pač čutijo, da pl. Weiss ne more pri najboljši volji primerno urediti novega uradnega poslopja. Ni čuda, saj pogrešamo vedno, odkar je on v Mariboru, tistega dobrega uradovanja, ki smo ga že bili vajeni poprej na mariborskem okrajnem glavarstvu.

Plačilo sveta. V zadnjem času se nemški krščanski socialci zelo trudijo, da bi se pobratili z nemškimi nacionalci. V vsem svojem nehanju in pehanju kažejo najhujši nacionalni radikalizem, samo da bi si priborili nemško-nacionalno naklonjenost. Zlasti na Dunaju se postavljajo krščanski socialci kot najstrupenejši nacionalci, samo da bi si priborili glasove raznih Werganijancev in Wolfijancev. Ravno te dni je dunajski župan dr. Weißkirchner na nekem shodu združenih krščanskih socialcev in nemških radikalcev med viharnim odobravanjem patetično klical: „Bis jetzt waren wir vereinigte Christen, jetzt sind wir vereinigte Deutsche!“ To nenaravno snubljenje so graški nemški nacionalci krvavo zavrnili. S počestnimi napadi in najhujšim žaljenjem so pokazali krščanskim socialcem, da jih nečejo, da jih zaničujejo. Svoj nacionalni radikalizem plačujejo krščanski socialci sedaj s krvavimi glavami svojih katoliških dijakov. Graški nemški svobodomiseleci so pokazali, da razumejo združenje s krščanskimi socialci kot združenje nemško-nacionalnih palic s — krščansko-socialnimi buticami.

Zopet „veleizdajstvo.“ Pred sodiščem v Gorici se je moral dne 8. t. m. zagovarjati 21leten dijak A. Sedej, ki je bil tožen, da je dne 2. decembra l. l. v gostilni Ventin v družbi tovarišev klical „dol z Avstrijo!“ in poveljeval Srbijo in Črno goru, radi česar da so ga tovariši vrgli iz gostilne. Razpravo je vodil višjesodni svetnik Rutar, v senatu so bili pa svetniki Strausghitl, Sterle in Toman, obtožbo je zastopal državni pravdnik Marinac, obtoženca pa je zagovarjal odvetnik dr. Pue. Po končani razpravi je bil Sedej oproščen.

„Berghütterji“ na delu. Poroča se nam o brezprimernem škandalu, ki so ga, kakor kažejo okolščine, zakrivali neki temni elementi, kateri hočejo imeti na našem Pohorju svojo nemško kočuro. Nad Bolfenkem, od tam, kjer se odcepi pot k nemški koči, je pot, ki pelje k Ruški koči, kake tričetrt ure na dolgo na mnogih krajih naravnost zabarikačirana. Čez pot so vržena cela debla, je nagromadeno razno vejevje in dračje, ter so napravljene razne druge ovire. Pot ni s tem samo otežkočena, temveč zlasti v temi naravnost nevarna. Zdi se, kakor da se hoče na tak barbarsk način pomagati nemški koči. Še poštene Nemci se zgražajo nad takim početjem.

Felix Austria! Včeraj so v Gradcu nemško-nacionalni dijaki obmetavali dvor z gnilimi jajci in v zasmeh grofa Claryja peli „Rosenkranzlied.“ Iz teh dijakov se rekrutirajo naši sodnijski, politični in drugi uradniki. Da bodo sami dobri patrioti, je umvno. Zasmehovanje cesarskega namestnika kaže to najbolj. Srečna Avstrija!

Železnična nesreča. Dne 13. t. m. je imel popoldanski brzovlak v smeri Trst majhno nesrečo. V Lipnici so opazili defekt na stroju, vsled kojega je bilo treba stroj izmenjati. Ker je nov stroj prišel iz Maribora na pomoč, je imel vlak skoro dve uri zamude.

Štajersko.

Maribor. Danes po noči se je obesil tukajšnji trgovec Reichenberg, ki je imel svojo trgovino v bližini Cirilove tiskarne na Koroški cesti. Vzrok je iskati baje v slabem gmotnem stanju, v katero je zabredel vsled sodelovanja pri nemških organizacijah. Zjutraj ob 7. uri so ga našli mrtvega. Tudi dva njegova brata sta izvršila samoumor.

Maribor. Predsednika okrožnega sodišča, gospoda dvornega svetnika Perkota, vprašamo, če se nahajajo z njegovim dovoljenjem, ali morda na njegov ukaz v sodnijskih razpravnih dvoranah Südmarkine vžigalice, s katerimi se izzivajo slovenske stranke. Tudi na okrajni sodnji se najdejo le Südmarkine vžigalice. Ali so mariborske sodnje namenjene le Südmarkovcem.

Maribor. Podružnica Slovenske Straže za mesto Maribor ima v torek, dne 20. maja, zvečer ob 8. uri, v prostorih Zadružne zveze (Cirilova tiskarna) svoj redni občni zbor. Poleg običajnih poročil bo tudi zanimivo predavanje. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo!

Maribor. Preselitev c. kr. davčnega in sodnijskega hranilnega urada v uradne prostore, nahajajoče se v novem uradnem posloplju, cesta v park,

prillične duri šte. 7 do všteti 18, se vrš(dne 19., 20. in 21. maja t. l. Ob teh dnevih se uraduje s strankami samo v nujnih slučajih. Zajedno se pripominja, da je vhod k uradnim prostorom davčnega in sodnijskega hranilnega urada v novem uradnem posloplju za stranke odprt samo v glavnem pročelju poslopja, to je na cesti v park.

Maribor. Prihodnjo nedeljo zbere celjski liberalni generalni štab svoje somišljenike v Mariboru in Podravju, da se posvetujejo o bodočem delu v mariborskem okraju in v Podravju. Kot uvod k temu zborovanju služi menda napad na posojilnico v Marenbergu v „Narodnem Listu.“ Mi smo se informirali v Marenbergu in v Ljubljani in zvedeli, da da lahko predsednik liberalnega političnega društva v Mariboru, odvetnik dr. Glaser, natančna pojasnila, zakaj je posojilnica v Marenbergu izgubila vsako zaupanje, akoravno so izgube po konsumnem društvu popolnoma pokrite. Gospod dr. Glaser je tudi obveščen, da bo o celi zadevi govorila v kratkem sodnija in še — druge oblasti. Če bo v prid liberalni stranki in liberalnim odvetnikom, da bo omenjena zadeva prišla pred sodnijo, se naj gospodje liberalci dogovore s predsednikom liberalnega političnega društva, dr. Glaser pa se naj toplo zahvali uredniku in dopisniku „Narodnega Lista“ za to, da je pripomogel do nagle rešitve cele zadeve.

Jarenina. Dne 25. maja ponavlja Dekuška zveza igro „Nežka iz Bleda.“ Prijatelje mladinskih prireditelj, zlasti sosede, uljudno vabi odbor. Vabila se ne razpošiljajo.

Ceršak ob Muri. Skupina J. S. Z. ima v nedeljo, dne 18. t. m., ob 4. uri popoldne, pri gospodu Hamerju svoje mesečno zborovanje in vplačevanje.

Ormož. (Ponemčevanje naše mladine.) Moji opravki me peljejo večkrat čez naš takoimenovani mestni graben „Stadtgraben“, kjer imajo otroci nemške šole svoje zbirališče za igre in telovadbo. V prostem času ob poldnevih pa najdemo skoro večino otrok nemške šole tukaj zbranih. Ti otroci se poznajo že po obleki in govoru (med seboj govorijo slovenski) kot otroci slovenskih starišev iz ormoške okolice. Če grem mimo teh otrok, me nahrulijo s pozdravom „Grüß Gott!“ Ta nemški pozdrav je prvo, kar se naučijo slovenski otroci v nemški šoli. Tužna nam majka! Tako daleč smo že torej prišli: našo deco nam ponemčujejo in učijo izzivati svoje lastne rojake. Naši vsenemci vedno in vedno kričijo in kažejo v nemških listih o svojem nemškem mestu Ormož — „Unsere deutsche Stadt Friedau.“ Otroke pa lovijo po okolici pri slovenskih stariših, da rešijo s številom istih čast „vsenemškega mesta.“ Ako se hoče pa kdo prepričati, koliko pristno nemških otrok da obiskuje to mučilnico, naj le gre kak opoldan v poprej imenovani „Stadtgraben.“ Vse obsodbe vredno je početje naših Nemcev; ako hočejo ohraniti popolnoma nemški značaj mestu Ormož, naj iz čistokrvnega nemškega naraščaja rekrutirajo svojo bodočo moč in zaslonbo, našo ljubo slovensko deco pa naj pustijo pri miru, kakor pustimo mi njih otroke na miru. In sploh so zadnji čas začeli naši Nemci nastopati jako oblastno; ako pa slovenska javnost v Ormožu in okolici začne izvajati v vseh ozirih primerne posledice, bi radi videli kremženje obrazov. Ako nam narodni nasprotniki hočejo povsod škodovati, ne prenesimo tega mirno. Zakaj bi v Ormožu dosledno ne izvajali načela: Svoji k svojim? Bomo vsaj videli, kedo bo krajšega potegnul. Da bi slovenska deca bila prisiljena, nositi po „Stadtgraben“ vsenemške trobojnice, tega pa mi nikakor ne bomo prenašali! Slovenski stariši pa naj store, kar jim velewa njihova narodna čast in ignorirajo vse, kar je nemškega. Tujec naj gre tja, odkoder je prišel in naj se ne pase po tuji zemlji, ki je že marsikaterega nemškega obrtnika in trgoveca odebelila. Vse to se godi radi naše narodne mlačnosti, radi pomanjkanja samozavesti, da nismo za to tukaj, da klečeplazimo, ampak da rastemo in se razvijamo. Več drugič!

Luče se je oživelo, kakor spomlad v naravi. Na binkoštno nedeljo je nas razveselilo naše društvo s krasno igro „Dve materi.“ Nastop odločen, petje krasno. Pa da si videl v naši dvorani oder! In ta sprememba! Zatorej na kvaterno nedeljo naši sosede: Pridi vrh planin, nižave sin in vsak bo še bolj zadovoljen šel iz prijaznih Luč, kakor po lanski igri „Lurška pastarica.“

Celje. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Celju vabi na velezanimivo skioptično predavanje o balkanski vojski v 150 slikah, ki se priredi v nedeljo, dne 18. maja, ob ¼. uri popoldne, v dvorani pri „belem volu.“ Vstopnina 30 v. Čisti dobiček gre v prid „Slovenski Straži.“ — Odbor.

Celje. V večjem trgu v Savinjski dolini se od da z vsem potrebnim orodjem opremljena edina mizarska delavnica v najem ali pa se sprejme spreten mizarski poslovodja kot družnik. Izve se pri Občeslovenskem obrtnem društvu v Celju, ako se priloži znamka za odgovor.

Brežice. Gledališko predstavo priredi v nedeljo, dne 18. t. m., ob ¼. uri popoldne naše izobraževalno društvo. Vprizori se lepa igra „Don Manuel, ali Ave Maria.“ Društvo vabi k mnogobrojnem obisku!

Listnica uredništva.

F r a m. Naznanilo prejeli še le v soboto zjutraj!

Gostilna

s trafiko in trgovina, 1 uro od Maribora na okrajni cesti Maribor Ptuj, jako prometni kraj, se vsem zemljiščem in premičninami, pod roko takoj proda. Pogoji ugodni. Naslov se izve v upravnistvo lista.

Služba organista in cerkovnika

pri Sv. Vidu niže Ptaju se razpisuje. Pojasnila daje župnijski urad. 111

Ekonom,

z najboljšimi spričevali, oženjen, doslužen vojak podčastnik, izurjen v vsaki stroki vrtnarstva, vinoreje, sadjereje poljedelstva, živinoreje ter drugih v to stroko spadajočih predmetov, išče službe oskrbnikana kak grajščini ali veleposestvu. Kje pove upravnistvo

V Ljutomeru iščem solnčno, snažno, večje stanovanje, oziroma celo hišo v najem za september. Ponudbe s pogoji se naj naslovijo glavno-poštno-ležeče Gradec, pod „Tivoli“, do najpoznejše 23. V. 1913.

Inkret — odšel,
Cobel — prišel!
Vinček — ostal,
Kakor — kristal.

Kdor ne veruje — nam,
Poskusi naj ga — sam!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel gostilno gospoda Inkreta na Lažtersperški cesti v Krčevini. Točim znana dr. Turnerjeva vina in tudi pristnega ljutomeržana. Vedno dobra kuhinja!

Fran Cobel, gostilničar.

Franjo Duchek

svečar in medičar v Mariboru
Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščenic, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna! Nizke cene!

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje in tolažbo povodom smrti našega iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Ivan-a Starkl ml.

tržana, mesarja in gostilničarja v Sevnici

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo predragega pokojnika k večnemu počitku, izrekan tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancom in drugim udeležnikom ter darovalcem prekrasnih vencev najiskrenejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujem še prečastiti duhovščini, prečastitim gospodom salezijancem iz Radne ter prečastitemu gospodu H. Verku, kn.-šk. duhovnemu svetniku in župniku na Vidmu, slavnemu okrajnemu in občinskemu zastopu, požarni brambi in pevskemu zboru za ganljivi žalostinki.

Sevnica ob Savi, 9. maja 1913.

Ana Starkl, roj. Žičkar, soproga.

Proda hiša, se lepa, enonadstropna, vili podobna, obstoječa iz 5 zidana sob in gospodarskega poslopja, 2 1/2 orala sadonosnika in njive, s stiskalnico. — Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od želez. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Nese mesečno 50 K najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakega duhovnika-penzionista. Cena in plačilni pogoji se zvejo pri gospodu Janezu Lančiču, kleparskemu mojstru v Gornji Radgoni. 70

Kdor hoče svoj kapital varno in dobičkonosno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem predmestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravnistvo našega lista.

Niti ena

dama, ki gleda na pravilno negovanje kože, osobito če hoče odstraniti razne pege na obrazu in na rokah, ne najde v to svrhu boljšega mila, kot je staro priznano

Bergmanovo Karbolfeeržvepleno milo
znamka Steckenpferd

od Bergmanna & Co., Dečim ob Labi.

Komad stane 80 vin. Dobi se v lekarnah, drožerijah, parfumerijah in v vseh tozadevnih prodajalnah.

PLANINKA, edino planinsko letovišče na Pohorju.

Sezija od 1. junija do 15. septembra.

10 sob s 22 posteljami, topla in mrzla kopel, lahkotni in krasni izprehodi po senčnatem jelovem gozdu, najboljša planin. voda, dobra kuhinja.

Lahek dohod iz železniških postaj Ruše, Bistrica ob koroški žel., Maribor, Fram. 1250 m nad morjem, pri Sv. Arehu poleg Ruške koč.

Cene zmerne!

Natančnejša pojasnila daje Podravska podružnica Slovenskega planinskega društva, pošta Ruše, Štajersko.

Trgovina s steklom, parcelanom in kamenlino

Ivan Kleinšek

Maribor, Koroška cesta št. 17

priporoča po najnižjih cenah svojo bogate zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe kakor vsa v stroko spadajoča dela.

Popravila se najceneje izvršujejo!

M. Sabukošek

krojaški mojster v Celju
priporoča veleč. duhovščini svojo

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Demetrij Glumac

Glav. delavnica: **bakrar** Podružnica: Maribor, Ptuj,

Kasarnska ulica 9 Sarnitzgasse 11

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kot montiranje parnih kotlov za parne stroje barvarnic, belilnic, tovarn za usnje in sveče, za parne in vodovodne naprave v bakru in železu.

Perilni kotli in kotli za žganje vedno v zalogi. Peronospora brizgalnice lastnega izdelka. Kupujem po najvišji ceni staro kovino, baker, medenino in cin.

Popravila vsake vrste točno in zelo po ceni. 98

Štajersko slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

Razglas.

Občina Trbovlje odda mlin s tremi tečaji in stopami.

Mlin je popolnoma na novo opremljen in edini mlin v Trbovljah.

Ponudbe naj se pošljejo na županstvo do dne 20. maja 1913.

Županstvo Trbovlje, dne 2. majnika 1913.

92

Župan.

Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo. Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni

Štefan Strašek,

prva največja zaloga obunal v Celju, Schmidgasse št. 3.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materijala
Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkvi). Telefon št. 188.

IVAN TEMERL

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor,
Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“

prevzame montiranje vsake vrste, ter popravila parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, strgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

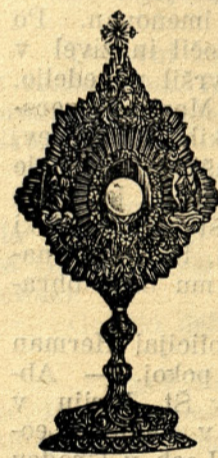
Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna.
Solidna postrežba. 95

Karol Tratnik

se priporoča kot

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in cerkvene posode, kot monštranc, kelihov itd.

Maribor, Pfarrhofgasse 3.

edina žganjarna v Celju

lastnik **R. Diehl.**

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, največjimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: česnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlož. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude družtev in častne občane v različnih okraških in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.